

Αναστοχασμός δύο αιώνων

Το έργο του Κώστα Κωστή προτείνει μια διαφορετική ανάγνωση της ιστορίας του ελληνικού κράτους

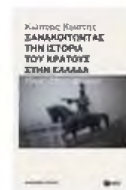
Του Μάρκου Καρασαρίνη

Μια συλλογή επιστημονικών άρθρων είθισται να αποτελεί μάλλον δειγματοληψία που αποδίδει το εύρος των ερευνητικών ενδιαφερόντων του συγγραφέα της παρά αυτόνομο έργο. Με το *Ξανακοιτώντας την ιστορία του κράτους στην Ελλάδα 19ος - 21ος αιώνας* (εκδ. Πατάκη) ο ιστορικός και διευθυντής του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης **Κώστας Κωστής** υποδεικνύει, αντίθετα, πώς μια παρόμοια έκδοση μπορεί να υπηρετήσει πολλαπλές καιριές στοχεύσεις. Εκκινώντας από την παραδοχή ότι η ιστοριογραφία για το κράτος παραμένει πλούσια αλλά αγκυλωμένη σε παρωχημένα πρότυπα, συγκεντρώνει δέκα κείμενα όπου επιλέγει να διερευνήσει ποικίλες όψεις δύο αιώνων (για παράδειγμα, ο Πόλεμος της Ανεξαρτησίας, φάσεις της διαμόρφωσης

του ελληνικού κράτους, κρίσεις και μεταρρυθμίσεις της οικονομίας, η περιπέτεια της παγκοσμιοποίησης) εντάσσοντας τη μελέτη τους σε ένα κυρίαρχο διεθνές παράδειγμα ιστορίας των κρατών υπό την οπτική της ιστορικής κοινωνιολογίας. Προκύπτει έτσι ένα πλήθος γόνιμων επαναπροσεγγίσεων από το οποίο αναφέρονται τρεις, εντελώς ενδεικτικά: το πρόβλημα της διαμόρφωσης του ελληνικού κράτους δεν είναι η θεσμική απόκλιση του από έναν δυτικό κανόνα, πρόσοψη για την κατανόησή του θα ήταν μια νεοβεμπεριανή πολυπαραγοντική ανάλυση πολέμου, οικονομίας και πολιτικής στο πλαίσιο ενός δικτύου κρατών· μετά το 1830 οφείλει να κριθεί με βάση τους στόχους που είχε θέσει και στους οποίους «έχει καταφέρει να ανταποκριθεί ήδη κατά τον 19ο αιώνα [...] όταν κανείς δεν του αναγώ-

ριζε αυτό το δικαίωμα» για τις κρίσεις και τις οικονομικές δυσχέρειες δεν ευθύνεται αναγκαστικά η υποτιθέμενη ανεπάρκεια του πολιτικού προσωπικού – η απουσία οργανωτικών δομών και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης είναι ένα πειστικότερο μείζον αίτιο.

Αν κάπου πράγματι πληθαίνουν τα ερωτήματα για τη διακυβέρνηση, την πολιτική διαχείριση και την αποτελεσματικότητα, είναι στο πέρασμα από τη «ρηχή» στη «βαθιά παγκοσμιοποίηση». Οι προκλήσεις των καιρών προσκρούουν σε αντικειμενικές δυσχέρειες, οικονομικές, δημογραφικές, κοινωνικές, που προμηνύουν ένα επερχόμενο τρίλημμα μεταξύ ανάπτυξης, συμμετοχής στην ευρωζώνη και δημοκρατίας. Σε αυτή τη διαφανόμενη μελλοντική επανάληψη του 2015 απάντηση δεν υπάρχει προς το παρόν.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΗΣ
**Ξανακοιτώντας
την ιστορία του κράτους
στην Ελλάδα
19ος - 21ος αιώνας**
Εκδ. Πατάκη, 2024,
σελ. 328, τιμή 15,50 ευρώ